

2 Bijvoeglijke naamwoorden

In al deze ge
overeen me
er door bep

2.1 De twee vormen van het bijvoeglijk naamwoord

Het bijvoeglijk naamwoord kent een onbepaalde vorm en een bepaalde vorm. Bij attributief gebruik [d.i. meteen voor het zelfstandig naamwoord] wordt de bepaalde vorm gebruikt, indien het zelfstandig naamwoord bepaald is. De onbepaalde vorm wordt gebruikt, indien het zelfstandig naamwoord niet bepaald is.

Wordt het bijvoeglijk naamwoord predicatief gebruikt [d.i. samen met een koppelwerkwoord als b.v. 'zijn' en 'worden'], dan staat het altijd in de onbepaalde vorm.

2.2 Het bijvoeglijk naamwoord in de onbepaalde vorm

Kenmerkend voor het bijvoeglijk naamwoord in de onbepaalde vorm is, dat het zich in geslacht [**en/ett-vorm**] en getal [enkelvoud/meervoud] richt naar het zelfstandig naamwoord dat het bepaalt. Gebruikt wordt dan:

bij **en**-woorden enkelvoud: de grondvorm [=woordenboekvorm]

bij **ett**-woorden enkelvoud: de grondvorm + -t

bij **en-/ett**-woorden meervoud: de grondvorm + -a

Attributief

en stor stad	[stor]	een grote stad
ett stort hus	[stor+t]	een groot huis
stora städer	[stor+a]	grote steden
stora hus	[stor+a]	grote huizen

Predicatief

En stad/Staden är stor.	Een/De stad is groot.
Ett hus/Huset är stort.	Een/Het huis is groot.
Städer/Städerna är stora.	Steden/De steden zijn groot.
Hus/Husen är stora.	Huizen/De huizen zijn groot.

N.B. Let ook op de onbepaalde vorm van het bijvoeglijk naamwoord in constructies als:

Pojkarna ser glada ut.
Jag känner mig fantastisk.
Han gjorde oss glada.
Snön låg djup.
Hon har målat huset rött.
De satt tysta.

De jongens zien er blij uit.
Ik voel me fantastisch.
Hij maakte ons blij.
De sneeuw lag diep.
Zij heeft het huis rood geschilderd.
Zij zaten in stilte.

2.3 Het bijvoegelijk naamwoord in de bepaalde vorm

De bepaalde vorm is de grondvorm van het bijvoeglijke naamwoord.

Het bijvoeglijke naamwoord is gegaan door:

den: als het
det: als het
de: als het

Bijvoorbeeld:
den stora staden
det stora staden
de stora staden
de stora huizen

2.4 Weglaten

Het losstaan:
len:

1 Bij eigenstaand:
Gamla staden
Vita huse
svenska språket

2 Bij bijvoegelijke naamwoorden:
aangeven
västra delen
på tredje
i västra
sista gången

3 Bij **hel** 'hele'
hela året
halva äppelen
själva boken

2.5 Zelfstandige naamwoorden

Bijvoeglijke naamwoorden krijgen de volgende vormen:

In al deze gevallen komt het bijvoeglijk naamwoord in geslacht en getal overeen met het zelfstandig naamwoord/persoonlijk voornaamwoord dat er door bepaald wordt.

2.3 Het bijvoeglijk naamwoord in de bepaalde vorm

De bepaalde vorm van het bijvoeglijk naamwoord maakt men door aan de grondvorm de uitgang **-a** te hechten: de bepaalde vorm van het bijvoeglijk naamwoord is dus altijd gelijk aan de meervoudsvorm van de onbepaalde vorm.

Het bijvoeglijk naamwoord in de bepaalde vorm wordt bovendien voorafgegaan door een losstaand bepaald lidwoord, namelijk:

den: als het zelfstandig naamwoord een **en**-woord is.

det: als het zelfstandig naamwoord een **ett**-woord is.

de: als het zelfstandig naamwoord in het meervoud staat.

Bijvoorbeeld:

den stora staden

de grote stad

det stora huset

het grote huis

de stora städerna

de grote steden

de stora husen

de grote huizen

2.4 Weglaten van het losstaand bepaald lidwoord

Het losstaand bepaald lidwoord wordt weggelaten in de volgende gevallen:

- 1 Bij eigennamen en staande uitdrukkingen:

Gamla stan i Stockholm

Gamla stan in Stockholm

Vita huset i Washington

het Witte Huis in Washington

svenska språket

de Zweedse taal

- 2 Bij bijvoeglijke naamwoorden en rangtelwoorden e.d. die ligging/volgorde aangeven:

västra delen av landet

het westelijk deel van het land

på tredje våningen

op de derde verdieping

i vänstra handen

in de linkerhand

sista gången

de laatste keer

- 3 Bij **hel** 'heel', **halv** 'half', **själv** 'zelf':

hela året

het hele jaar

halva äpplet

de halve appel

själva beslutet

de beslissing zelf

2.5 Zelfstandig gebruik van het bijvoeglijk naamwoord

Bijvoeglijke naamwoorden kunnen ook zelfstandig gebruikt worden. Zij krijgen dezelfde uitgangen, **-t** [ett-vorm], **-a** [meervoud/bepaalde vorm],

als wanneer zij bijvoeglijk gebruikt worden. Bijvoeglijke naamwoorden kunnen, net zoals zelfstandige naamwoorden en eigennamen, tevens een -s-uitgang hebben. Zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden krijgen echter geen aangehecht lidwoord of meervoudsuitgang.

Enkele voorbeelden:

de rika och de fattiga

en bekants bil

ett vitt hus och ett brunt (hus)

Katarina den stora

de rijken en de armen

de auto van een bekende

een wit huis en een bruin (huis)

Catharina de Grote

2.6 Mannelijke uitgang in de bepaalde vorm van het bijvoeglijk naamwoord

Soms wordt in de bepaalde vorm enkelvoud de uitgang -e gebruikt, als het bijvoeglijk naamwoord met een zelfstandig naamwoord staat (of met een eigennaam), waarmee een mannelijke persoon wordt aangeduid. Deze bepaalde vorm mannelijk wordt ook gebruikt bij zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden en in een aanhef in brieven, bijvoorbeeld:

den gamla kungen

min gode vän Torbjörn

den avlidne (mannen)

Karl den store

Käre Göran!

de oude koning

mijn goede vriend Torbjörn

de overledene (overleden man)

Karel de Grote

Beste Göran!

maar:

den gamla drottningen

Kära Lydia!

Kära Göran och Lydia!

Kära vänner!

de oude koningin

Beste Lydia!

Beste Göran en Lydia!

Beste vrienden!

2.7 Eigennamen van landen, streken e.d. in combinatie met een bijvoeglijk naamwoord in de onbepaalde en bepaalde vorm

Eigennamen voor geografische gebieden zoals landen, streken en steden worden beschouwd als **ett**-woorden; dit wordt zichtbaar aan de **ett**-vorm van een erbij geplaatst bijvoeglijk naamwoord, bijvoorbeeld:

Sverige är fantastiskt och mest

fantastiskt är Dalarna!

Zweden is fantastisch en het

meest fantastisch is Dalarna!

Staan dit soort eigennamen met een bijvoeglijk naamwoord in de bepaalde vorm, dan wordt dit bijvoeglijk naamwoord voorafgegaan door het losstaand bepaald lidwoord **det**:

det vackra Stockholm

det skogrika Småland

det gamla Uppsala

det forna Jugoslavien

het mooie Stockholm

het bosrijke Småland

het oude Uppsala

het vroegere Joegoslavië

N.B. Bij eigennamen met -älv/-å 'rivier', -sjö 'meer', -ö 'eiland' e.d. wordt, als er sprake is van de oorspronkelijke geografische betekenis, ook het

voeglijke naamwoorden
en eigennamen, tevens een
voeglijke naamwoorden krij-
rvoudsuitgang.

en de armen
an een bekende
uis en een bruin (huis)
a de Grote

m van het bijvoeglijk

uitgang **-e** gebruikt, als het
amwoord staat (of met een
n wordt aangeduid. Deze
ij zelfstandig gebruikte bij-
even, bijvoorbeeld:

oning
e vriend Torbjörn
dene (overleden man)
Grote
an!

oningin
a!
an en Lydia!
nden!

combinatie met een e en bepaalde vorm

landen, streken en steden
ichtbaar aan de **ett**-vorm
bijvoorbeeld:
fantastisch en het
astisch is Dalarna!

naamwoord in de be-
d voorafgegaan door het

Stockholm
Småland
Uppsala
De Joegoslavië

'r, -ö 'eiland' e.d. wordt,
che betekenis, ook het

geslacht van het oorspronkelijke zelfstandig naamwoord overgenomen,
bijvoorbeeld:

Dalälven är 52 mil lång.

Dalälven [= De Dalrivier] is 520 km
lang.

2.8 Afwijkende vormen van de **ett**-vorm/meervoudsvorm/ bepaalde vorm bij bijvoeglijke naamwoorden

Een aantal bijvoeglijke naamwoorden hebben afwijkende vormen in de
ett-vorm en/of in het meervoud/de bepaalde vorm. De volgende groepen
zijn te onderscheiden:

- 1 Bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op medeklinker + **-d** verliezen **-d**
in de **ett**-vorm, bijvoorbeeld:

känd	känt	kända	bekend
vild	vilt	vilda	wild

- 2 Bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op medeklinker + **-t** verliezen **-t** in
de **ett**-vorm, bijvoorbeeld:

svart	svart	svarta	zwart
trött	trött	trötta	moe

- 3 Bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op klinker + **-d** hebben **-tt** in plaats
van **-dt** in de **ett**-vorm, bijvoorbeeld:

god	gott	goda	goed
röd	rött	röda	rood

- 4 Bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op **-el/-er** verliezen **-e-** in het
meervoud/de bepaalde vorm, bijvoorbeeld:

enkel	enkelt	enkla	eenvoudig
vacker	vackert	vackra	mooi

- 5 Bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op **-en** verliezen **-n** in de **ett**-vorm
en **-e-** in het meervoud/de bepaalde vorm, bijvoorbeeld:

mogen	moget	mogna	rijp
vaken	vaket	vakna	wakker

- 6 Eenlettergrepige bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op een klinker
krijgen in plaats van **-t** de uitgang **-tt** in de **ett**-vorm, bijvoorbeeld:

ny	nytt	nya	nieuw
rå	rått	rå(a)	rauw

- 7 Meerlettergrepige bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op **-t** na lange
klinker krijgen in de **ett**-vorm geen extra **-t**, wanneer het leenwoorden be-
treft, bijvoorbeeld:

absolut	absolut	absoluta	absoluut
----------------	----------------	-----------------	----------

- 8 Bij bijvoeglijk gebruikte voltooide deelwoorden [= verleden deelwoorden]
die eindigen op **-ad** (dit zijn werkwoorden van groep A zie 7.9) vervalt de **-d**

	-a:	intresserad	intresserat	intresserade	geïnteresseerd
9	Bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op onbeklemtoonde klinker zijn onverbuigbaar, bijvoorbeeld:				
	ringa		onbeduidend		
	öde		verlaten		
	enastående		uniek		
	Zie ook 2.11.				

N.B.1 **Gammal** 'oud' heeft een onregelmatige meervoudsvorm **gamla**.

N.B.2 In de **ett**-vorm van bijvoeglijke naamwoorden genoemd onder 3 en 8 wordt de oorspronkelijke lange klinker kort uitgesproken. Bij eenlettergrepige bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op lange klinker + **-t** wordt de klinker in de **ett**-vorm eveneens kort, vergelijk:

röd	[reu:d]	rött	[rüt:]	röda	[reu:da]	rood
ny	[ny:]	nytt	[nyt:]	nya	[ny:a]	nieuw
vit	[wie:t]	vitt	[wiet:]	vita	[wie:ta]	wit

N.B.3 Bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op korte klinker + **-m** hebben in het meervoud/de bepaalde vorm verdubbeling van de eindmedeklinker **-m**:

tom	tomt	tomma	leeg
ensam	ensamt	ensamma	alleen

N.B.4 De meervoudsvorm/bepaalde vorm van bijvoeglijke naamwoorden, eindigend op **-å**, zoals **rå** 'rauw', **blå** 'blauw' en **grå** 'grijs' staat vaak zonder uitgang **-a**, bijvoorbeeld:

hennes blå(a) ögon haar blauwe ogen

N.B.5 De **-o-** in het bijvoeglijk naamwoord **god** wordt uitgesproken als [-oe-], maar de **-o-** in de **ett**-vorm wordt uitgesproken als [-ò-]. Vergelijk:

God [goe:d] jul!	Gelukkig kerstfeest!
Gott [göt:] nytt år!	Gelukkig Nieuwjaar!

2.9 Het onregelmatige bijvoeglijk naamwoord **liten**

Het bijvoeglijk naamwoord **liten** 'klein' is onregelmatig.
Het heeft de volgende vormen:

	Enkelvoud	Meervoud
Onbepaalde vorm: Bepaalde vorm:	liten/litet lilla	små små

Onbepaalde vorm
en liten stad
ett litet hus
små städer
små hus

en:
Staden är liten.
Huset är litet.
Städerna/Huse

Bepaalde vorm
den lilla staden
det lilla huset
de små städern
de små husen

2.10 De bijvoeglijke tegenwoordige

Het bijvoeglijk r
lika wordt ook a
Hon är lik sin m
Hon är lika gan
Lagen är lika fö

Het bijvoeglijk r
zelfde soort', '(e
Flickorna har li

en als bijwoord
Tvillingarna va

Vergelijk ook:
Göran och Per

Göran bor i ett
Per.

Het tegenwoor
wordt als bijvo
voorbeeld:
Gör så i liknan
Då bodde de i
liknande.

Onbepaalde vorm:

en liten stad

een kleine stad

ett litet hus

een klein huis

små städer

kleine steden

små hus

kleine huizen

en:

Staden är liten.

De stad is klein.

Huset är litet.

Het huis is klein.

Städerna/Husen är små.

De steden/huizen zijn klein.

Bepaalde vorm:

den lilla staden

de kleine stad

det lilla huset

het kleine huis

de små städerna

de kleine steden

de små husen

de kleine huizen

2.10 De bijvoeglijke naamwoorden **lik** en **likadan** en het tegenwoordig deelwoord **liknande**

Het bijvoeglijk naamwoord **lik** / **likt** / **lika** betekent 'gelijk(end op)'. De vorm **lika** wordt ook als bijwoord gebruikt in de betekenis 'gelijk', 'even':

Hon är lik sin mor.

Zij lijkt op haar moeder.

Hon är lika gammal som han.

Zij is even oud als hij.

Lagen är lika för alla.

De wet is gelijk voor iedereen.

Het bijvoeglijk naamwoord **likadan** / **likadant** / **likadana** betekent 'van hetzelfde soort', '(een)zelfde', bijvoorbeeld:

Flickorna har likadana kappor.

De meisjes hebben dezelfde (soort) jas.

en als bijwoord **likadant** 'op dezelfde manier':

Tvillingarna var likadant klädda.

De tweeling was hetzelfde gekleed.

Vergelijk ook:

Göran och Per bor i samma hus.

Göran en Per wonen in (één en) hetzelfde huis.

Göran bor i ett likadant hus som

Göran woont in eenzelfde soort huis als Per.

Het tegenwoordig deelwoord van het werkwoord **att likna** (A) 'lijken op' wordt als bijvoeglijk naamwoord gebruikt in de betekenis 'soortgelijk', bijvoorbeeld:

Gör så i liknande fall!

Doe zo in soortgelijke gevallen!

Då bodde de i baracker eller liknande.

Toen woonden zij in barakken of iets dergelijks.

2.11 Onverbuigbare bijvoeglijke naamwoorden

Het Zweeds kent, naast de bijvoeglijke naamwoorden op onbeklemtoonde eindklinker, een aantal bijvoeglijke naamwoorden, die maar één vorm kennen. Zo zijn onverbuigbaar:

bra	goed	ense²	eens
gammaldags	ouderwets	gratis	gratis
inrikes	binnenlands	kul	leuk
lagom	precies goed	sönder²	kapot
stackars¹	arm, zielig	utrikes	buitenlands

1 Alleen attributief.

2 Alleen predicatief.

Bijvoorbeeld:

De har bra grannar.

Vi är ense.

Gammaldags ekmöbler är dyra.

Han tyckte synd om de stackars flickorna.

Det var kul!

Zij hebben goede buren.

Wij zijn 't eens.

Ouderwetse eiken meubelen zijn duur.

Hij had te doen met de arme meisjes.

Het was leuk!

En bij zelfstandig gebruik:

Bjud dina barn på något riktigt kul!

Trakteer je kinderen op iets echt leuks!

N.B.1 Vergelijkbaar zijn ook woorden als **fel** 'verkeerd' en **slut** 'afgelopen'; **slut** wordt alleen predicatief gebruikt. Bijvoorbeeld:

Han kom på fel tåg.

Hij belandde in de verkeerde trein.

Svaret är fel.

Het antwoord is fout.

Pengarna är slut.

Het geld is op.

N.B.2 In de spreektaal wordt tegenwoordig ook de meervoudsvorm **lagomma** gebruikt:

ett par lagomma vantar

een perfect paar wanten

2.12 Vergrotende en overtreffende trap van het bijvoeglijk naamwoord

De vergrotende trap van het bijvoeglijk naamwoord wordt gevormd door middel van de uitgang **-are**. De vergrotende trap kent maar één vorm:

dyr duur

dyrare duurder

Attributief gebruik:

en dyrare bil

een duurdere auto

den dyrare bilen

de duurdere auto

ett dyrare hus

een duurder huis

det dyrare huset

het duurdere huis

dyrare bilar	duurdere auto's
de dyrare bilarna	de duurdere auto's
dyrare hus	duurdere huizen
de dyrare husen	de duurdere huizen

Predicatief gebruik:

Bilen är dyrare.	De auto is duurder.
Bilarna är dyrare.	De auto's zijn duurder.
Huset är dyrare.	Het huis is duurder.
Husen är dyrare.	De huizen zijn duurder.

Het Nederlandse woord 'dan' na een vergrotende trap wordt in het Zweeds vertaald met **än**:

Huset är dyrare än bilen. Het huis is duurder dan de auto.

De overtreffende trap van het bijvoeglijk naamwoord wordt gevormd door middel van de uitgangen:

- **-aste** bij attributief gebruik
- **-ast** bij predicatief gebruik

Bijvoorbeeld:

dyr	duur	dyrast(e)	duurst
------------	------	------------------	--------

Attributief gebruik:

den dyraste bilen	de duurste auto
det dyraste huset	het duurste huis
de dyraste bilarna	de duurste auto's
de dyraste husen	de duurste huizen

Predicatief gebruik:

Bilen är dyrast.	De auto is het duurst.
Huset är dyrast.	Het huis is het duurst.
Bilarna är dyrast.	De auto's zijn het duurst.
Husen är dyrast.	De huizen zijn het duurst.

Let er dus op, dat de vorm **dyrast** bij predicatief gebruik overeenkomt met het Nederlandse 'het duurst'!

De vergrotende en overtreffende trap van bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op **-isk** alsmede die van bijvoeglijk gebruikte tegenwoordige en verleden deelwoorden worden omschreven met **mer(a)** respectievelijk **mest**, zoals:

typisk	mer(a) typisk	mest typisk	typisch
spännande	mer(a) spännande	mest spännande	spannend
begåvad	mer(a) begåvad	mest begåvad	begaafd

De bijvoeglijke naamwoorden krijgen in deze gevallen de gangbare **ett-** vorm en meervoudsvorm, ook als zij predicatief worden gebruikt, bijvoorbeeld:

Mina kompisar är mest intresse-rade av språk.

Mijn vrienden zijn het meest geïnteresseerd in taal.

N.B. Bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op onbeklemtoond **-el**, **-en** en **-er** verliezen **-e-** in de vergrotende en overtreffende trap, vergelijk:

enkel	enklare	enlast	eenvoudig
mogen	mognare	mognast	rijp
vacker	vackrare	vackrast	mooi

2.13 Bijvoeglijke naamwoorden met onregelmatige vergrotende en overtreffende trap

Een aantal bijvoeglijke naamwoorden hebben een onregelmatige vergrotende en overtreffende trap. De belangrijkste zijn:

dålig	sämre	sämst	slecht
få	färre	---	weinig (meervoud)
gammal	äldre	äldst	oud
god/bra	bättre	bäst	goed
grov	grövre	grövst	grof
hög	högre	högst	hoog
liten	mindre	minst	klein
låg	lägre	lägst	laag
lång	längre	längst	lang
mycket	mer	mest	veel (enkelvoud)
många	flera	flest	veel (meervoud)
ond/illa	värre	värst	slecht
stor	större	störst	groot
trång	trängre	trängst	nauw, eng
ung	yngre	yngst	jong

Kenmerkend voor deze bijvoeglijke naamwoorden is, dat zij in de overtreffende trap in attributief gebruik de uitgang **-a** hebben, bijvoorbeeld:

den största bilen

de grootste auto

de minsta barnen

de kleinste kinderen

Bij predicatief gebruik hebben ook deze bijvoeglijke naamwoorden in de overtreffende trap **geen uitgang**:

Bilarna är störst.

De auto's zijn het grootst.

N.B.1 **Mycket-mer-mest** wordt gebruikt bij 'niet-telbare' zelfstandige naamwoorden in het enkelvoud, terwijl **många-fler(a)-flest** wordt gebruikt bij 'telbare' zelfstandige naamwoorden in het meervoud. Vergelijk:
Jag har mycket tid, men hon har mer tid än jag.

Ik heb veel tijd, maar zij heeft meer tijd dan ik.

Jag har många
men hon har ä

Den mesta tide
De flesta böck
Sverige.

Bij het zelfstan-
mest gebruikt
is:
Min bror har n
men min syste

De vorm **flera**
tal', bijvoorbe-
Staden har fle

Bovengeno-
terug bij het Z
woordvorm li
Det fanns för
Få människo

Det fanns än
än jag hade t
Här bor ännu

Minst wordt
bruikt worde
de betekenis
Av alla skolp
minst.

Minst femti
tjugo år gan
Britta hade
Jag brukar
landet där d

N.B.2 **God** i
overtreffen-

N.B.3 Bij se
ook de vorr
namelijk:
senast
sist

Jag har många böcker om Sverige, men hon har ännu flera. Ik heb veel boeken over Zweden, maar zij heeft er nog meer.

Den mesta tiden jobbar han. De meeste tijd werkt hij.
De flesta böckerna handlade om Sverige. De meeste boeken gingen over Zweden.

Bij het zelfstandig naamwoord **pengar** ‘geld’ worden de vormen **mer** en **mest** gebruikt, hoewel **pengar** grammaticaal gezien een meervoudsvorm is:

Min bror har mer pengar än jag, men min syster har mest pengar. Mijn broer heeft meer geld dan ik, maar mijn zus heeft het meeste geld.

De vorm **flera** wordt ook gebruikt in de betekenis ‘verscheidene’, ‘een aantal’, bijvoorbeeld:

Staden har flera vackra kyrkor. De stad heeft verscheidene (een aantal) mooie kerken.

Bovengenoemd verschil tussen enkelvoud en meervoud vinden we ook terug bij het Zweedse woord voor ‘weinig’. In het enkelvoud wordt de bijwoordvorm **lite** gebruikt. Vergelijk:

Det fanns för lite mjölk för alla. Er was te weinig melk voor iedereen.
Få människor begrep vad han sa. Weinig mensen begrepen wat hij zei.

Det fanns ännu mindre mat kvar än jag hade trott! Er was nog minder eten over dan ik had gedacht!
Här bor ännu färre människor. Hier wonen nog minder mensen.

Minst wordt gebruikt in de betekenis ‘kleinst’ en als bijwoord kan het gebruikt worden in de betekenis ‘minstens’. Ook wordt dit woordje gebruikt in de betekenis ‘de minste hoeveelheid’. Enkele voorbeelden:

Av alla skolpojkarna var Rune minst. Van al de schooljongens was Rune de kleinste.
Minst femtio personer var över tjugo år gamla. Minstens vijftig personen waren meer dan twintig jaar oud.
Britta hade minst pengar. Britta had het minste geld.
Jag brukar vandra i den del av landet där det är minst turister. Ik ga altijd wandelen in dat deel van het land waar het minste (aantal) toeristen zijn.

N.B.2 **God** in de betekenis van ‘lekker’, ‘smakelijk’ heeft als vergrotende en overtreffende trap de twee regelmatige vormen **godare** en **godast**.

N.B.3 Bij **sen** ‘laat’ bestaat naast de regelmatige overtreffende trap **senast** ook de vorm **sist**. Tussen deze twee vormen bestaat verschil in betekenis, namelijk:

senast tot nu/dan toe laatst(e)
sist laatst(e)

Vergelijk:
hans sista bok
hans senaste bok

zijn laatste boek
zijn jongste boek

N.B.4 Onder bovengenoemde onregelmatige bijvoeglijke naamwoorden vallen tevens bijvoeglijke naamwoorden die plaats of volgorde aangeven; zij zijn in de regel afgeleid van bijwoorden/voorzetsels. De belangrijkste zijn:

	<i>Vergrotende trap</i>		<i>Overtreffende trap</i>	
fram(me)	främre	meer naar voren	främst	voorst(e), belangrijkst
in(ne)	förra	vorig, verleden	först	eerst
mellan	inre	meer naar binnen	innerst	binnenst(e)
ned/nere	---	meer naar beneden	mellerst	meest in het midden
under	nedre	meer naar onder	nederst	meest beneden
ute	undre	meer naar buiten	underst	onderst
över	yttre	meer naar boven	ytterst	uiterst
	övre	meer naar boven	överst	bovenst

In het Nederlands wordt vaak een wat andere vertaling gebruikt, vergelijk:

Främre Asien

Vóór-Azië

Mellersta Östern

Midden-Oosten

den undre världen

de onderwereld

i övre Norrland

in noordelijk Norrland

en:

Datumet stod överst.

De datum stond helemaal bovenaan.

Hier is **överst** gebruikt als bijwoord.

2.14 Absoluut gebruik van vergrotende en overtreffende trap

Soms worden vergrotende en overtreffende trap absoluut gebruikt; er is dan geen sprake van vergelijking met iemand/iets anders.

De vergrotende trap betekent dan 'tamelijk'; de overtreffende trap betekent 'zeer', 'in hoge mate', bijvoorbeeld:

i större delen av landet

in een (tamelijk) groot deel van het land

en äldre dam

een dame op leeftijd

med vänligaste hälsningar

met zeer hartelijke groeten

i värsta fall

in het ergste (meest erge) geval

3 Telwoorden

3.1 Hoofd- en voorvoerwoorden

De hoofd- en voorvoerwoorden

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

30

40

50

60

70

80

90

100

101

200

1.000

1.001

2.000

1.000.000

2.000.000

3 Telwoorden

3.1 Hoofd- en rangtelwoorden

De hoofd- en rangtelwoorden in het Zweeds zijn:

	<i>Hoofdtelwoorden</i>	<i>Rangtelwoorden</i>
0	noll	
1	en, ett	första
2	två	andra
3	tre	tredje
4	fyra	fjärde
5	fem	femte
6	sex	sjätte
7	sju	sjunde
8	åtta	åttonde
9	nio	nionde
10	tio	tionde
11	elva	elfte
12	tolv	tolfte
13	tretton	trettonde
14	fjorton	fjortonde
15	femton	femtonde
16	sexton	sextonde
17	sjutton	sjuttonde
18	arton	artonde
19	nitton	nittonde
20	tjugo	tjugonde
21	tjugoen, -ett	tjugoförsta
22	tjugotvå	tjugoandra
30	trettio	trettionde
40	fyrtio	fyrtionde
50	femtio	femtionde
60	sextio	sextionde
70	sjuttio	sjuttonde
80	åttio	åttionde
90	nittio	nittionde
100	(ett) hundra	(ett) hundrade
101	(ett) hundraen, -ett	(ett) hundraförsta
200	tvåhundra	tvåhundrade
1.000	(ett) tusen	(ett) tusende
1.001	(ett) tusenen, -ett	(ett) tusenförsta
2.000	tvåtusen	tvåtusende
1.000.000	en miljon	miljonte
2.000.000	två miljoner	

1.000.000.000
2.000.000.000

en miljard
två miljarder

- Uitgeschreven getallen worden aan elkaar geschreven, bijvoorbeeld:
nitonhundranittiofem 1995
- Waar het Nederlands een punt heeft als hulp-leesteken bij getallen staat in het Zweeds een spatie. Bijvoorbeeld:
78 568 invånare 78.568 inwoners
- Arton is een verkorte vorm van **aderton**. Deze langere vorm wordt nog gebruikt in **De aderton** als aanduiding voor de 18 leden van **Svenska Akademien**.
- Voor de uitspraak van een aantal telwoorden geldt:
Nio en tio: vaak uitgesproken als **nie en tie**.
Trettio, fyrtio...nittio: vaak uitgesproken als **tretti, fyrti...nitti**.
Tjugoen/ett, tjugotvå...tjugonio: vaak verkort uitgesproken als **tjuen/-ett, tjutvå...tjunio**.
Zo ook **tjuförsta** enz.
- **Andra** kan ook 'andere' betekenen (zie 4.10). Verder bestaat de vorm **annan** voor 'tweede' in woorden als:
annandag jul Tweede Kerstdag

3.2 Gebruik hoofdtelwoorden

1	Hoofdtelwoorden met 'één (1)' hebben een en- en een ett- vorm, vergelijk
	tjugoen rosor [en-woord] 21 rozen
	tjugoett hus [ett-woord] 21 huizen

trehundrafemtioen rosor	351 rozen
trehundrafemtioett hus	351 huizen

Bij tellen wordt echter altijd **ett** gebruikt:

ett, två, tre... 1, 2, 3...

De overige hoofdtelwoorden zijn onverbuigbaar. Echter **hundra** (ett), **tusen** (ett), **milion**-er en **miljard**-er kunnen als zelfstandige naamwoorden gebruikt worden, bijvoorbeeld:

flera hundra/tusen kronor	verscheidene honderden/duizenden kronen
många miljoner/miljarder	vele miljoenen/miljarden

N.B. In de spreektaal wordt voor hoofdtelwoorden met 'één' die met een **ett**-woord staan steeds vaker gekozen voor de **en**-vorm. Bijvoorbeeld:
trettioen barn

éénendertig kinderen

2 Als zelfstandig naamwo

0	nolla	4	f
1	etta	5	f
2	tvåa	6	s
3	treä	7	s

Dit zijn **en**-woorden - de en hebben alle een meening voor:

- een ...-kamerwoning, **Han har en trea**.
- een rapportcijfer (1-5) **Hon fick en femma i maten** Det stod två stora nior skylden.
- het nummer van een trein **Först åkte han 2:an till stationen och där tog han 51:an till kusten**.
- bereikte plaats in bijvoorbeeld **Hon blev etta i slalom**.
- aanduiding voor een bestemming **en femma, en tia**

N.B. Namen voor andere bestemmingen zijn **en enkrona** en **tjugolapp**-ar

Zo ook: **en femtilapp**

3 Door middel van een **ett** kan men een aantal bij een aantal telwoorden verbinden: **ett trettioett böcker**

Hoofdtelwoord + **-tal** van tien jaar aangegeven: **på 800-talet (åttahundratalet)**, **på 2000-talet (tjugotusental)**, **på 30-talet (trettiotal)**, **på 1960-talet (nittonhundrasextal)**

2 Als zelfstandig naamwoord zijn bij de hoofdtelwoorden 0-12 in gebruik:

0	nolla	4	fyra	8	åtta	12	tolva
1	etta	5	femma	9	nia		
2	tvåa	6	sexa	10	tia		
3	trea	7	sjua	11	elva		

Dit zijn **en**-woorden - de bepaalde vorm kan aangegeven worden met :an - en hebben alle een meervoud op -or. Zij worden o.a. gebruikt als aanduiding voor:

- een ...-kamerwoning, bijvoorbeeld:
Han har en trea.   Hij heeft een drieënkamerwoning.
- een rapportcijfer (1-5) of een getal, bijvoorbeeld:
Hon fick en femma i matte.   Zij kreeg een 10 voor wiskunde.
Det stod två stora nior på skylten.   Er stonden twee grote negens op het bordje.
- het nummer van een tram- of buslijn, bijvoorbeeld:
Först åkte han 2:an till stationen och där tog han 51:an till kusten.   Eerst ging hij met lijn 2 naar het station en daar nam hij lijn 51 naar de kust.
- bereikte plaats in bijvoorbeeld een wedstrijd:
Hon blev etta i slalom.   Zij werd eerste bij de slalom.
- aanduiding voor een betaalmiddel van bepaalde waarde, bijvoorbeeld:
en femma, en tia   een munt (vroeger: bankbiljet)
    van vijf kronen, tien kronen

N.B. Namen voor andere gangbare munten / bankbiljetten in Zweden zijn:

en enkrona   een munt van één kroon

en tjugolapp-ar   een biljet van twintig kronen

Zo ook: **en femtilapp/hundralapp/femhundralapp/tusenlapp**

- 3 Door middel van een samenstelling van een hoofdtelwoord en **-tal** kan men een aantal bij benadering aangeven:
ett trettialt böcker   ongeveer dertig boeken

Hoofdtelwoord + **-tal** kan ook een periode van een eeuw of een periode van tien jaar aangeven:

på 800-talet (åttahundratalet)   in de 9^e eeuw

på 2000-talet (tjugohundratalet)   in de 21^e eeuw

på 30-talet (trettioalet)   in de jaren dertig

**på 1960-talet
(nittonhundrasextioalet)**   in de jaren zestig van de 20^e eeuw

4 Hoofdtelwoorden worden tevens gebruikt bij:

- de aanduiding van prijzen, bijvoorbeeld:
Mjölken kostar:
9:- [= nio kronor].
9:50 [= nio och femtio / nio kronor och femtio öre].
- klokkijken, bijvoorbeeld:
Klockan är ett/six/halv sex.
Klockan är fem (minuter) i/över tre.
Klockan är (en) kvart i/över tre.
Klockan är tjugo (minuter) över tre.
Klockan är nio (minuter) i halv fyra.
Klockan är nio (minuter) över halv fyra.
Klockan är tjugo (minuter) i fyra.

De melk kost:
negen kronen.
negen kronen en vijftig öre.

Het is één uur/zes uur/half zes.
Het is vijf voor/over drie.

Het is kwart voor/over drie.

Het is tien voor half vier.

Het is negen voor half vier.

Het is negen over half vier.

Het is tien over half vier.

N.B.1 Tegenwoordig wordt de scheidslijn –.21/-39 minder stringent gehanteerd en zijn ook tijdsaanduidingen mogelijk als:

Klockan är tjugosju (minuter) över tre/i fyra.

Het is drie voor half vier/
over half vier.

in plaats van:

Klockan är tre i/över halv fyra.

N.B.2 De meer digitale aanduiding is ook mogelijk in het Zweeds, bijvoorbeeld:

Tåget går 11.15 [= elva och femton].

De trein gaat om elf uur
vijftien.

Programmet sänds i repris kl. 22.25 [= klockan tjugotvå och tjugofem].

Het programma wordt herhaald
om tweeëntwintig uur
vijfentwintig.

N.B.3 Gangbaar bij klokkijken zijn de zinnetjes:

Hur mycket/Vad är klockan?
Klockan/Hon är sex/halv sju.
Klockan/Hon är mycket.

Hoe laat is het?
Het is zes uur/half zeven.
Het is laat.

N.B.4 Het woordje **klockan** wordt in tijdsbepalingen dikwijls weggelaten, behalve bij het hele uur! Vergelijk:

Ring mig (klockan) halv fyra!
Tåget gick (klockan) fem över sju.

Bel mij om half vier!
De trein vertrok om vijf over zeven.

Skolan började (k
åtta.

maar:
Festen slutade

- rekenen, bijvo
Två plus ett ä
Tre minus e
Tre gånger
Tre delat m

of:
2+1=3 (tre)

- aandu
Han ä
Han ä
Han

- aar
fer
g
f

3.3

1

ibico® 210X

DUAL POWER • AUTO OFF

ON
C/CE

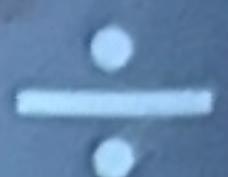
LOCAL

RATE

TAB

+/-

%

7

8

9

X

M^R_C

4

5

6

-

M-

1

2

3

M+

0

00

=

4 Hoofdtelwoorden worden tevens gebruikt bij:

- de aanduiding van prijzen, bijvoorbeeld:

Mjölken kostar:

9:- [= nio kronor].

9:50 [= nio och femtio/nio kronor och femtio öre].

De melk kost:

negen kronen.

negen kronen en vijftig öre.

- klokkijken, bijvoorbeeld:

Klockan är ett/sex/halv sex.

Klockan är fem (minuter) i/över tre.

Klockan är (en) kvart i/över tre.

Klockan är tjugo (minuter) över tre.

Klockan är nio (minuter) i halv fyra.

Klockan är nio (minuter) över halv fyra.

Klockan är tjugo (minuter) i fyra.

Het is één uur/zes uur/half zes

Het is vijf voor/over drie.

Het is kwart voor/over drie.

Het is tien voor half vier.

Het is negen voor half vier.

Het is negen over half vier.

Het is tien over half vier.

N.B.1 Tegenwoordig wordt de scheidslijn –.21/–.39 minder stringent gehanteerd en zijn ook tijdsaanduidingen mogelijk als:

Klockan är tjugosju (minuter) över tre/i fyra.

Het is drie voor half vier/
over half vier.

in plaats van:

Klockan är tre i/över halv fyra.

3.3

N.B.2 De meer digitale aanduiding is ook mogelijk in het Zweeds, bijvoorbeeld:

Tåget går 11.15 [= elva och femton].

De trein gaat om elf uur vijftien.

Programmet sänds i repris kl. 22.25 [= klockan tjugotvå och tjugofem].

Het programma wordt herhaald om tweeëntwintig uur vijfentwintig.

N.B.3 Gangbaar bij klokkijken zijn de zinnetjes:

Hur mycket/Vad är klockan?

Hoe laat is het?

Klockan/Hon är sex/halv sju.

Het is zes uur/half zeven.

Klockan/Hon är mycket.

Het is laat.

N.B.4 Het woordje **klockan** wordt in tijdsbepalingen dikwijls weggelaten behalve bij het hele uur! Vergelijk:

Ring mig (klockan) halv fyra!

Bel mij om half vier!

Tåget gick (klockan) fem över sju.

De trein vertrok om vijf over zeven.

1 De

gel-

han-

hans

De ove-

e.

2 Rangtelw

- bij data en (söndagen, första maj] Gustav III [=

N.B.1 Let ook o den andra i fe

**Skolan började (klockan) kvart i
åtta.** De school begon om kwart vóór
acht.

maar:

Festen slutade klockan tolv. Het feest eindigde om twaalf uur.

- rekenen, bijvoorbeeld:

Två plus ett är tre

$$2 + 1 = 3$$

Tre minus ett är två

$$3 - 1 = 2$$

Tre gånger ett är tre

$$3 \times 1 = 3$$

Tre delat med ett är tre

$$3 : 1 = 3$$

of:

**2+1=3 (två plus ett är lika med
tre)**

twee plus één is drie

- aanduiding van leeftijd:

Han är 5/fem år (gammal).

Hij is 5/vijf jaar (oud).

Han är en femåring.

Hij is iemand van vijf jaar.

Han är en femårig pojke.

Hij is een vijf jaar oud jongetje.

- aanduiding van temperatuur, bijvoorbeeld:

fem minusgrader/minus fem/fem - 5°C

grader kallt

fem plusgrader/plus fem/fem

+ 5°C

grader varmt

3.3 Gebruik rangtelwoorden

- 1 De rangtelwoorden **första/andra** hebben een mannelijke vorm op **-e**. Vergelijk:

hans förste/andre son

zijn eerste/tweede zoon

hans första/andra dotter

zijn eerste/tweede dochter

De overige rangtelwoorden hebben maar één vorm en eindigen altijd op **-e**.

- 2 Rangtelwoorden worden onder andere gebruikt:

- bij data en als naam van koningen e.d., bijvoorbeeld:

(söndagen) den 1 maj [= den

(zondag) 1 mei/de eerste mei

första maj]

Gustav III [= den tredje]

Gustav de derde

N.B.1 Let ook op het gebruik van rangtelwoorden bij het verkorte:

den andra i femte

de tweede van de vijfde [= 2 mei]

N.B.2 Op briefhoofden waar data met cijfers worden geschreven, is de standaard-volgorde 'jaar-maand-dag' met de volgende mogelijkheden:
1982-11-24, 82-11-24, 82.11.24, 24 november 1982

82 11 24 of 821124.

1908-04-03, 08-04-03, 08.04.03, 3 april 1908

08 04 03 of 080403.

- om aan te geven, hoe vaak iets gebeurt. Het rangtelwoord wordt dan voorafgegaan door **var/vart** 'elk', bijvoorbeeld:
var femte minut om de/elke vijf minuten
vart tredje år om de/elke drie jaar

N.B. **Varannan/vartannat** 'elk tweede' wordt aan elkaar geschreven:
varannan vecka/vartannat år om de week/om het jaar

- bij breuken, bijvoorbeeld:
en fjärdedel 1/4
tre sjundedelar 3/7

N.B.1 Bij rangtelwoorden die eindigen op **-onde** verandert **-ondedel** in **-ondel**. Bijvoorbeeld:
7/8 sju åttodelar zevenachtste

N.B.2 Voor '1/2' wordt **halv/halvt** gebruikt, vergelijk:
en halv banan een halve banaan
ett halvt äpple een halve appel
tre och ett halvt år drie en een half jaar

N.B.3 Voor '1/4' wordt ook **kvart** gebruikt, bijvoorbeeld:
en kvarts liter mjölk een kwart liter melk
ett kvarts sekel een kwart eeuw

3.4 Gebruik van **näst** en rangtelwoorden bij overtreffende trap

Het woordje **näst** in combinatie met een overtreffende trap betekent 'op één na'. Voor 'op twee na', 'op drie na' enz. worden in het Zweeds rangtelwoorden gebruikt, bijvoorbeeld:

Stockholm är störst.

Stockholm is het grootst.

Göteborg är näst störst.

Göteborg is op één na het grootst.

Malmö är tredje störst.

Malmö is op twee na het grootst.

4.1 De voor

Voor
- Pe
- W
- E
- -
- -

4.2